
PLATFORMA TRI SLOBODE

SLOBODA UDRUŽIVANJA
SLOBODA OKUPLJANJA
SLOBODA IZRAŽAVANJA

Tri slobode pod lupom

Prikaz slučajeva kršenja sloboda udruživanja, okupljanja i izražavanja u Srbiji

16-31. oktobar 2019. godine

Sloboda okupljanja

U Beogradu je održan protest [„Novinari protiv fantoma“](#) u organizaciji grupe za slobodu medija, kao odgovor na katastrofalan položaj novinara i učestale napade kojima je u poslednje vreme najviše izložena televizija N1. I na ovom skupu došlo je do provokacija kada je nekoliko lica prisutnima [delilo letke sa sadržajem uperenim protiv pomenute televizije](#). Dva lica koja su učestvovala u prvom trenutku su rekli da na taj način samo iznose svoj stav, ali su nekoliko dana nakon toga izjavili da su bili izmanipulisani od strane lica koje im je dalo letke i da su mislili da u stvari učestvuju u reklamiranju te televizije. Sve češće se kao način za opstruisanje skupova koriste metodi ubacivanja ljudi koji treba da isprovociraju učesnike, ali srećom ovog puta nije bilo nikakvih nemira niti drugih negativnih posledica.

Sloboda izražavanja

[Ištvan Kaić](#), saradnik Instituta za javnu politiku i medijski analitičar u svom blogu izneo je ogroman broj optužbi i uvreda na račun medijskih kuća i udruženja, kao i na račun velikog broja novinara pojedinačno. Na meti njegovih napada u prvom redu je bila televizija N1 koju je optužio da posluje na nelegitiman način zbog toga što je registrovana u Luksemburgu koji predstavlja ofšor zonu. Ovaj napad sledi nakon učestalih optužbi od strane visokih funkcionera vladajuće stranke i nekoliko akcija uperenih protiv te televizije. Iz tog razloga, Kaić je najviše prostora posvetio osporavanju direktora programa N1 Jugoslava Ćosića. Pored njega, Kaić se na veoma neprijstojan i vulgaran način izrazio o novinaru Miodragu Sovilju za kog je rekao da je „još jedan sa nehigijenskom prošlošću“, a uvreda nisu bili pošteđeni ni novinare ove televizijske kuće Igor Božić i Emina Kovačević. Kaić se u ovom izlivu gnusnih optužbi nije ograničio samo na novinare N1, tako da je novinarka dnevnog lista „Danas“ Snežana Čongradi okarakterisana kao „bivša heroinska zavisnica“, a slične epitete „narkomana“, „drogeraša“ i „alkoholičara“ pripisao je i Tatjani Lazarević (portal KoSSev), Branko Čečen (CINS), Stevan Dojčinović (KRIK), Željko Bodrožić (Kikindske), Vuk Cvijić (NIN) i Nemanja Rujević (DW). Epitetima „propale novinarke“ i „knjiškog primera opsesivne neuroze“ opisani su novinarka Tamara Spaić i novinar Predrag Popović. Ovakvi i slični istupi nisu plod slučajnosti niti predstavljaju izolovane incidente već nastavak orkestrirane kampanje uperene protiv svih koji se kritički odnose prema aktuelnom režimu. U prilog tome govori i dodatni medijski prostor koji se

ovim i sličnim slučajevima daje, pa je tako i Kaić imao priliku da svoje tvrdnje dodatno „pojasni“ na televiziji sa nacionalnom frekvencijom (TV Happy).

Tokom panela o reemitovanju koji je organizovalo Ministarstvo kulture i informisanja, poslanik vladajuće stranke [Marjan Rističević](#) izjavio je da televizije „N1“ i „Nova S“ posluju nezakonito, odnosno da rade „na crno“. Rističević je i u ranijim skupštinskim nastupima iznosio brojne optužbe i uvrede na račun televizije N1, a da je reč o neistini potvrdio je i generalni sekretar REM-a koji je rekao da ove televizije poseduju validne dozvole da reemituju svoj program u Srbiji u skladu sa evropskim pravilima o slobodi prijema i reemitovanja.

Načelnik gradske uprave grada Niša [Ljubiša Janić](#) fizički je nasrnuo na odbornika „Niške inicijative“ Srđana Nonić i tom prilikom mu izbio iz ruku telefon kojim je Nonić pokušao da ga usnimi na službenom parkingu. Dan pre toga, odbornik Nonić je [izbačen iz zgrade gradske uprave](#) u kojoj je snimao hodnike čekajući načelnika da se pojavi na poslu. Nakon incidenata, Janić je prvo izbegavao da odgovara na novinarska pitanja, da bi nakon toga negirao da je došlo do fizičkog kontakta iako se na snimku jasno vidi da ne govori istinu. Ovaj slučaj pokazuje da nosioci visokih funkcija ne samo da nisu spremni da se suoče sa kritikom ili drugačijim mišljenjem, već i da u tome nekad prelaze granice dozvoljenog ponašanja.

Profesorka Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Beogradu [Danica Popović](#) ponovo je na meti napada od strane tabloida i funkcionera vladajuće stranke zbog svog kritičkog izražavanja u pogledu rada vlasti. Napadi su intezivirani nakon što je u žižu javnosti vraćena tema sumnjivog doktorata ministra Siniše Malog. Profesorka Popović se optužuje za „plagijat prevoda“ i za zloupotrebu rada njenog kolege koji je nedavno preminuo. Povodom ovih napada više od sto profesora Beogradskog univerziteta i intelektualaca potpisalo je [pismo podrške](#) profesorki Popović koji apeluju na prestanak tablodine kampanje. Ovaj slučaj predstavlja nastavak prakse medijskog progona javnih ličnosti koji su se u javnosti jasno opredelili kao oponentni aktuelne vlasti.

Pristalice [Srpske radikalne stranke](#) verbalno su napali aktiviste i pocepali peticiju kojom se traži ukidanje gostoprimstva predsedniku te stranke Vojislavu Šešelju. Peticiju je pokrenuo pisac i član opozicionog Pokreta slobodnih građana Živojin Ivković smatrajući da na Sajmu knjiga nema mesta za govor mržnje koji sprovodi čovek koji je pravosnažno osuđen za zločine protiv čovečnosti. Uprkos incidentu i kasnijem zastrašivanju slanjem grupe muškaraca da obilaze štand na kom je Ivković izlagao, reakcija nadležnih organa je izostala.

[Ratko Dmitrović](#), novinar i bišvi glavni urednik lista „Novosti“ napao je docenta na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu Alekseja Kišjuhasa uputivši mu gomilu uvreda aludirajući na njegovo etničko poreklo. Kišjuhas je godinama poznat kao kolumnista dnevnog lista „Danas“ i kao oštar kritičar vlasti, dok za Dmitrovića važi da je jedan od najagresivnijih branitelja aktuelnog režima koji neretko napada sve koji iznesu stav koji sadrži kritiku na račun vlasti.

[Aleksandru Obradoviću](#), radniku fabrike „Krušik“ koji je optužen za iznošenje poverljivih informacija nakon što je kao uzbunjivač ukazao na povezanost oca ministra policije Nebojše Stefanovića sa međunarodnom trgovinom oružja, produžen je kućni pritvor. Nakon što je u Valjevu organizovan miting podrške Obradoviću, državna sekretarka Ministarstva unutrašnjih poslova Biljana Popović Ivković gostujući na televiziji Pink optužila je Obradovića za špijunažu i rad protiv države Srbije. U kampanju protiv Obradovića se uključio i lično predsednik Vučić koji Obradoviću negira svojstvo uzbunjivača, a kao motive za njegov postupak navodi to što je njegova majka navodno bila na visokoj funkciji u ovoj fabrici i da njegov čin predstavlja osvetu za to što ona više nije na mestu direktora. Ovo je nastavak prakse javnog prikazivanja ljudi kao izdajnika, ali i pokazatelj da institucije nisu sposobne da štite uzbunjivače i sprovode ionako manjkav zakon kojim se uređuje njihova zaštita.

„Srpska lista“ sa Kosova optužila je [Vladiku Grigorija](#) da je „politikant“ i da mu smeta politika predsednika Aleksandra Vučića koji je zaslužan za „jedinstvo“ i „prosperitet“ srpskog naroda na području Kosova i Metohije. Povod za ovakve napade bila je izjava vladike Grigorija da nije normalno da se neko hvali rezultatom od preko 90% osvojenih glasova i da to nije dobro za jedno društvo. Vladika Grigorije je od ranije meta napada visokih funkcionera vladajuće stranke zbog javnog iznošenja stavova u vezi odlikovanja predsednika Vučića ordenom koji dodeljuje Srpska pravoslavna crkva i zbog pružanja podrške građanima koji protestuju protiv nasilja širom Srbije.